

Zasady organizacji i funkcjonowania systemu wykrywania i alarmowania na terenie Gminy Łubianka

Rozdział I Postanowienia ogólne

§1.

1. Gminny systemy wykrywania i alarmowania, zwane dalej SWA, określają organizację i warunki przygotowania oraz sposoby funkcjonowania systemów monitorowania, pomiarów, analiz, prognozowania i powiadamiania o skażeniach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz właściwość organów w tych sprawach.
2. SWA uruchamia się w przypadku:
 - 1) wprowadzenia jednego ze stanów nadzwyczajnych, określonych w art. 228 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z 2001 r. poz. 319, z 2006 r. poz. 1471 oraz z 2009 r. poz. 946);
 - 2) wdrożenia lub uruchomienia właściwego środka reagowania kryzysowego NATO;
 - 3) wystąpienia katastrofy naturalnej, awarii technicznej lub działań terrorystycznych, mogących spowodować lub powodujących wystąpienie skażeń chemicznych, biologicznych lub promieniotwórczych na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego i zagrażających życiu lub zdrowiu osób;
 - 4) prowadzenia treningów i ćwiczeń, o których mowa w Rozdziale VI.
3. Podstawowe definicje:
 - 1) **alarm** - wyemitowany z dowolnego źródła sygnał wzywający do natychmiastowego, pośpiesznego i zorganizowanego działania związanego z wykryciem skażenia lub zagrożeniem jego wystąpienia, które może zagrażać życiu lub zdrowiu osób;
 - 2) **alarmowanie** - działania mające na celu natychmiastowe przekazanie sygnału do właściwych terytorialnie władz, służb i do ludności na danym terenie, informującego o wystąpieniu skażenia lub zagrożenia jego wystąpieniem, zagrażających życiu lub zdrowiu osób;
 - 3) **analiza skażeń** - prowadzenie działań mających na celu określenie rodzaju skażenia oraz jego parametrów z wykorzystaniem obserwacji, pomiarów i standardowych procedur analitycznych;
 - 4) **monitorowanie skażeń** - zespół pomiarów prowadzonych w sposób ciągły i pod ciągłym nadzorem w celu, jak najszybszego wykrycia uwolnionych do środowiska materiałów powodujących skażenie lub w celu stwierdzenia zmian poziomu występującego skażenia;
 - 5) **obserwacja** - prowadzenie działań, w określonych geograficznie punktach lub obszarach, mających na celu wykrycie źródła skażenia, miejsc uwolnienia do środowiska materiałów lub substancji powodujących skażenie lub stwierdzenie zmian stopnia tego skażenia, jak też czasu jego powstania;

- 6) **ostrzeganie** - działania mające na celu przekazanie komunikatów i informacji uprzedzających o prawdopodobnych zagrożeniach i zalecających podjęcie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruujące o sposobach realizacji tych działań;
- 7) **pomiar skażeń** - prowadzenie w sposób ciągły lub w odstępach czasu, zdalnie lub w sposób bezpośredni, w określonych geograficznie punktach lub obszarach, działań mających na celu uzyskiwanie informacji o parametrach skażenia;
- 8) **powiadomienie** - przekazanie, przy użyciu wszelkich dostępnych środków, potwierdzonych informacji o wystąpieniu skażenia, możliwości jego wystąpienia lub ustąpienia skażenia do właściwych instytucji;
- 9) **prognozowanie skażeń** - dokonywanie oceny rozwoju sytuacji będącej następstwem skażenia z jednoczesnym przewidywaniem i przedstawianiem możliwych skutków skażenia środowiska naturalnego, w szczególności gruntu, wody, powietrza, powierzchni ciała ludzi lub zwierząt, a także określanie wynikających z tego skutków dla funkcjonowania sfery publicznej i obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa;
- 10) **rozpoznanie skażeń** - działanie mające na celu stwierdzenie obecności substancji promieniotwórczych, środków biologicznych lub chemicznych, jak również uzupełnienie i potwierdzenie wstępnych meldunków;
- 11) **skażenie** - zanieczyszczenie środowiska, w szczególności gruntu, wody, powietrza, żywności, pasz oraz powierzchni ciała ludzi lub zwierząt niebezpiecznymi substancjami i mieszaninami chemicznymi, materiałami promieniotwórczymi lub środkami biologicznymi, niezależnie od ich rodzaju i czasu ich oddziaływania;
- 12) **systemy wykrywania skażeń i alarmowania o skażeniach** - powiązany organizacyjno-technicznie zespół elementów przeznaczonych do identyfikacji skażeń, wytwarzania, gromadzenia, przetwarzania i wstępnej analizy informacji o uwolnieniu do środowiska toksycznych środków chemicznych, materiałów promieniotwórczych, środków biologicznych, a także o powstałych w następstwie takich zdarzeń skażeniach oraz o potencjalnych źródłach tych zagrożeń;
- 13) **środek reagowania kryzysowego NATO** - zaplanowany zestaw działań, który w przypadku kryzysu, po zaakceptowaniu przez Radę Północnoatlantycką, może zostać zrealizowany przez państwa członkowskie lub sojusznice dowództwa;
- 14) **wykrywanie skażeń** - działanie realizowane w określonym rejonie i czasie w celu potwierdzenia lub wykluczenia obecności niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych, materiałów promieniotwórczych i środków biologicznych;
- 15) **zagrożenie** - sytuację wpływającą negatywnie na poziom bezpieczeństwa ludzi, mienia lub środowiska lub wywołującą ograniczenia w działaniu organów administracji publicznej.
- 16) **CBRN** - komunikaty opracowane zgodnie z metodyką ATP 45 poprzez system informatyczny Promień dotyczący zarżenia chemicznego, biologicznego, radiacyjnego i nuklearnego;
- 17) **KSWSiA** - Krajowy System Wykrywania Skażeń i Alarmowania;
- 18) **SI Promień** - system informatyczny Promień wraz z programem grafiki operacyjnej;
- 19) **ODN** - Ośrodek Dowodzenia i Naprowadzania;
- 20) **SWA** - system wykrywania i alarmowania;
- 21) **SWO** - system wczesnego ostrzegania;
- 22) **ZSZ** - zakłady służby zdrowia;
- 23) **M/P CZK** - powiatowe/miejskie centra zarządzania kryzysowego podległe staroście/prezydentowi miasta na prawach powiatu;

- 24) **GCZK** - gminne centra zarządzania kryzysowego, jeżeli zostały utworzone, lub komórki organizacyjne urzędów gmin (miast) właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego podległe wójtowi.

Rozdział II

Zasady funkcjonowania SWA

§ 2.

1. Wykrywanie zagrożeń, ostrzeganie i alarmowanie ludności realizowane jest w oparciu o SWA. System ten przygotowuje się i organizuje w czasie pokoju, a uruchamia się w sytuacji opisanej w §1 ust. 2.
2. Gminny SWA polega na:
 - 1) uzyskaniu informacji o zbliżaniu się lub stwierdzeniu faktu wystąpienia na terenie Gminy Łubianka zagrożenia życia i zdrowia ludzi, związanego ze stosowaniem środków rażenia, wystąpienia klęsk żywiołowych, awarii obiektów technicznych, skażeń chemicznych, promieniotwórczych, zakażeń biologicznych, powodzi i pożarów lub innych podobnych zdarzeń;
 - 2) określaniu rodzaju, miejsca, skali i możliwych skutków zaistniałych zagrożeń oraz wyznaczaniu niebezpiecznych stref;
 - 3) ostrzeganiu i alarmowaniu ludności o zbliżającym się zagrożeniu oraz informowaniu o zalecanych zasadach postępowania ludności w określonej sytuacji zgodnie z przyjętymi procedurami opracowanymi przez instytucję i jednostki organizacyjne odpowiedzialne za przeciwdziałanie w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ludności, o których mowa w pkt 1.
3. Celem gminnego SWA jest unikanie strat w ludziach i środkach materialnych oraz środowisku naturalnym w sytuacji wystąpienia zagrożenia lub zdarzenia mającego charakter katastrofy.
4. Cel osiąga się poprzez:
 - 1) działania zapobiegawcze;
 - 2) monitorowanie stanu środowisk, w których powstają zagrożenia;
 - 3) zapewnienie obiegu informacji między organami zarządzającymi w sytuacji wystąpienia zagrożenia, opisanego w pkt. 2 pkt 1, przekazanie ludności informacji o zagrożeniu w odpowiednim czasie.
5. Gminny SWA funkcjonuje w ramach:
 - 1) Gminnego, Powiatowego i Wojewódzkiego systemu ostrzegania i alarmowania - SOiA;
 - 2) Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania - KSWSiA;
 - 3) Za pośrednictwem systemu powszechnego ostrzegania wojsk oraz ludności cywilnej o zagrożeniu uderzeniami z powietrza, zwany dalej - ODN.
 - 4) Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania SWA w wyższych stanach gotowości obronnej państwa należy reklamować pracowników instytucji realizujących przedmiotowe zadania od obowiązku czynnej służby wojskowej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Rozdział III

Zasady i organizacja SWA

§ 3.

1. SWA organizuje Wójt Gminy na potrzeby realizacji zadań związanych z informowaniem, ostrzeganiem oraz alarmowaniem ludności, w sytuacji zagrożenia występującego na obszarze Gminy Łubianka.
2. Uruchomienie gminnego SWA w sytuacjach, o których mowa § 1 następuje za zgodą Wójta Gminy, stosownie do zaistniałej sytuacji lub planowanego przedsięwzięcia szkoleniowego;
3. Wójt Gminy w przypadku, gdy uruchomienie nie jest realizowane na podstawie wojewódzkiego SWA, przekazuje informację do TCZKI i WCZK o fakcie podjęcia działań w ramach SWA na administrowanym przez siebie terenie.
4. Na szczeblu gminnym zadania w ramach SWA realizuje Urząd Gminy,
5. Inne jednostki organizacyjne, organy, inspekcje, służby i podmioty lecznicze realizujące zadania w ramach SWA, a podległe lub współpracujące na podstawie porozumienia lub umowy z Wójtem Gminy.
6. Wójt Gminy wyznacza zadania w ramach SWA dla Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz bezpośrednio współpracuje z TCZK i innymi jednostkami organizacyjnymi, inspekcjami, służbami, strażami i podmiotami leczniczymi, które w swym statucie organizacyjnym mają obowiązki,
o których mowa w § 2 ust. 2 oraz realizują zadania w ramach SWA na podległym terenie.
7. Wójt realizuje następujące zadania, na podległym terenie:
 - 1) nadzór i koordynacja zagrożeń o których mowa w § 1 ust 2 pkt 3,
 - 2) pobieranie próbek, monitorowanie skażeń oraz określanie stopnia skażenia i zakażenia produktów żywnościowych, wody, powietrza i gleby,
 - 3) oznaczanie stref niebezpiecznych oraz obserwacja i analiza skażeń,
 - 4) wstępna prognoza skutków zagrożeń,
 - 5) powiadamianie i przekazywanie danych o zagrożeniach (w tym skażeniach) do jednostek nadrzędnych, podległych i współdziałających,
 - 6) przekazywanie komunikatów i sygnałów alarmowych dla ludności oraz powiadamianie sił ratowniczych,
 - 7) określanie skutków zdarzeń oraz prognozowanie ich rozwoju,
 - 8) informowanie ludności o zalecanych sposobach postępowania,
 - 9) wymiana informacji z sąsiednimi gminami i innymi jednostkami organizacyjnymi według przyjętych procedur,
 - 10) podejmowanie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruowanie o sposobach wykonania takich działań,
8. Urząd Gminy realizuje zadania opisane w ust. 7 pkt 1-10 wspólnie z TCZK i Starostwem Powiatowym w Toruniu uwzględniając lokalne warunki realizacji zadań wynikających z miejscowej specyfiki zagrożenia i uwarunkowań oraz sposobu funkcjonowania danej jednostki organizacyjnej, organu, inspekcji, instytucji, służb, straży i podmiotu leczniczego na terenie danej gminy.
9. Na czas pokoju „P” Urząd Gminy również realizują zadania, o których mowa w ust. 7 pkt. 1-10.
10. Na czas wojny Urząd Gminy wchodzi w skład grupy wykonującej zadania na rzecz obronności ludności cywilnej, poprzez realizację zadań, o których mowa w art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r o obronie Ojczyzny.

Rozdział IV

Zasady przekazywania informacji i alarmowania.

§ 4.

1. Ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach stosuje się zgodnie z § 4 załącznika nr 1 do zarządzenia Wójta Gminy Łubianka.
2. W przypadku zagrożenia zewnętrznego bezpieczeństwa państwa zastosowanie mają alarmy, sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze określone w załączniku do rozporządzenia z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach, a szczególności oraz Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 maja 2025 r. w sprawie alarmów i komunikatów ostrzegawczych:
 - 1) do przekazywania poprzez akustyczny system alarmowy alarmów, o których mowa w ust. 2 w pierwszej kolejności należy wykorzystywać radiowe systemy włączania syren, zwany dalej - RSWS oraz syreny alarmowe funkcjonujące poza RSWS;
 - 2) w celu sprawdzenia stanu technicznego urządzeń alarmowych, wskazane jest przeprowadzanie głośnych prób syren w ramach prowadzonych treningów i zgodnie z harmonogramem ich realizacji lub w innych sytuacjach, na podstawie stosownych poleceń właściwego miejscowo organu administracji publicznej; stosowany sygnał - dźwięk ciągły, trwający 1 minutę;
 - 3) dopuszcza się realizację sprawdzenia technicznego urządzeń alarmowych w ramach prowadzonych treningów, z wykorzystaniem trybu „cichego sprawdzenia syren” lub pięciosekundowego uruchomienia syren alarmowych;
 - 4) wykorzystanie sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych w ramach treningów i ćwiczeń systemu możliwe jest po ogłoszeniu tego faktu przez właściwe miejscowo organy administracji publicznej, z 24 godzinnym wyprzedzeniem, w środkach masowego przekazu i w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie. Ogłoszenie powinno zawierać informację o zakresie i zasięgu terytorialnym prowadzonego treningu i ćwiczenia;
 - 5) w przypadku wystąpienia zagrożeń wymagających ostrzegania i alarmowania ludności w innym stanie prawnym niż wymienionym w pkt 4, stosuje się komunikaty, ostrzeżenia i alarmy przewidziane stosownymi procedurami Planu Zarządzania Kryzysowego;
 - 6) Urząd Gminy oraz inni dysponenti systemów lub środków łączności zapewniają możliwość ich wykorzystania na potrzeby przekazywania informacji o zagrożeniach i alarmowania;
 - 7) upowszechnienie sygnału, o których mowa w ust. 2 wśród ludności odpowiedzialnymi są kierownicy jednostek organizacyjnych, instytucji, służb a szczególności kierownictwo jednostek samorządu terytorialnego;
 - 8) dopuszcza się przekazywanie ostrzeżeń i alarmowanie ludności w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie;
 - 9) Urząd Gminy oraz inni dysponenti systemów lub środków łączności zapewniają możliwość ich wykorzystania na potrzeby przekazywania informacji o zagrożeniach i alarmowania uwzględniając zasady priorytetu organu administracji rządowej;
 - 10) za stworzenie warunków do działania oraz przygotowanie do działania urządzeń alarmowych odpowiada Urząd Gminy w zakresie swojej właściwości terytorialnej.

- 11) Metody i sposoby przekazywania informacji określone są obowiązującymi normami i standardami ogólnokrajowymi oraz przepisami resortowymi.
3. W sytuacji awaryjnej Wójt może doraźnie ujednolicić sposób postępowania dla jednostek współdziałających o różnym podporządkowaniu.
4. Ustala się następujące zasady przekazywania informacji w SWA dla jednostek nadrzędnych, podległych i współdziałających:
- 1) natychmiastowe przekazywanie informacji o:
 - a) wykryciu skażenia radiacyjnych - natychmiast po wzroście mocy dawki tła promieniowania gamma powyżej dwukrotnej wartości oraz po ponownym jej wzroście o dowolną wartość;
 - b) wykryciu skażeń chemicznych - natychmiast po zaobserwowaniu użycia lub wyzwolenia niebezpiecznych środków trujących i określeniu kierunku przesuwania się obłoku skażonego powietrza oraz po określeniu rodzaju środka lub materiału i ewentualnej granicy terenu skażonego (zasięgu obłoku skażonego powietrza);
 - c) wykryciu skażeń biologicznych lub substancji pochodzenia organicznego lub biologicznego (mikroorganizmy, wirusy, toksyny), które stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzkiego;
 - d) wykryciu innych zagrożeń - określając rodzaj zagrożenia;
 - e) awarii i katastrofie oraz wzroście mocy dawki promieniowania szkodliwego dla organizmu;
 - f) zagrożeniach naturalnych: powodziach, pożarach i sytuacjach wywołanych anomaliami pogodowymi;
 - 2) okresowo przekazuje się informacje dotyczące pomiarów mocy dawki promieniowania gamma, kontroli napromieniowania ludności, skażenia komponentów środowiska i żywności oraz warunków meteorologicznych. Częstotliwość przekazywanych okresowo informacji określa się według odrębnych ustaleń;
 - 3) treść przekazywanych informacji przechowuje się na nośnikach trwałych tj. pamięci zewnętrznej, płyty CD i DVD lub w teczkach w postaci dziennika działania w formie papierowej.
5. Do ostrzegania i alarmowania ludności uprawniony jest Wójt Gminy Łubianka.
6. Sposób i rodzaj ostrzegania i alarmowania ludności są zależne od skali i skutków zaistniałego zagrożenia tzn. o:
- 1) zagrożeniach nie wymagających natychmiastowych działań ochronnych informuje się ludność w komunikatach nadawanych przez środki masowego przekazu, o których mowa § 4 ust 2 pkt 4 załącznika nr 1 do niniejszego zarządzenia Wójta Gminy, treść komunikatu ustala Wójt, stosownie do rodzaju i skali zagrożeń,
 - 2) zagrożeniach wymagających natychmiastowych działań ochronnych, o których mowa ust. 5 pkt 1 informuje się ludność za pośrednictwem sygnałów powszechnego ostrzegania i alarmowania, zgodnie z ust. 1 i 2 pkt 1. O sposobie przekazania informacji decyduje Wójt stosownie do rodzaju i skali zagrożeń.

Rozdział V

Siły i środki na potrzeby SWA

§ 5.

1. Wyposażenie jednostek organizacyjnych, organów, służb, straży, instytucji i podmiotów leczniczych realizujących zadania w ramach SWA winno zostać zapewnione zgodnie z poniższymi zasadami:
 - 1) podstawowe wyposażenie na potrzeby realizacji zadań, normują inne odrębne przepisy prawa dotyczące urządzeń, narzędzi, odzieży ochronnej i osobistej wykorzystywanych przez jednostki organizacyjne, służby, straże, inspekcje, instytucje i podmioty lecznicze, realizujące swoje zadania statutowe na potrzeby SWA;
 - 2) w budżecie Gminy Łubianka tworzy się rezerwę celową na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego w wysokości nie mniejszej niż 0,5% wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
 - 3) szczegółowe (specjalistyczne) wyposażenia, urządzenia oraz siły i środki, na potrzeby powszechnego systemu ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach realizowanych w ramach SWA winno być pokrywane przez jednostki, instytucje służby, straże i podmioty lecznicze, które odpowiadają za bezpieczeństwo ludności na terenie Gminy Łubianka.

Rozdział VI

Szkolenia w ramach SWA

§ 6.

1. Szkolenia w ramach SWA będą realizowane zgodnie z harmonogramem Wojewody Kujawsko Pomorskiego.

